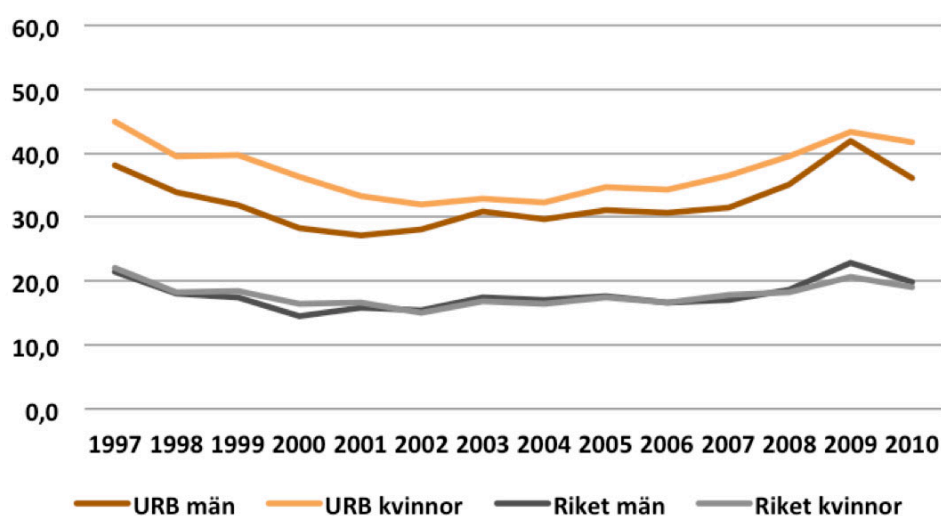

7. Unga som varken förvärvsarbetar eller studerar

I gruppen brukar inkluderas ungdomar mellan 16 och 25 år som varken förvärvsarbetar eller studerar. Svenska för invandrare (Sfi) räknas inte som studier. I denna statistikuppföljning ser vi på den äldre gruppen ungdomar, mellan 20 till 25 år. Ungdomar 16–19 år, som ingår i kommunernas uppföljningsansvar, följs inte upp i denna rapport.

7.1 Unga som varken förvärvsarbetar eller studerar i URBAN 15-områden, jämförelser med riket, kommunen och mellan kvinnor och män

Diagram 28. Andel 20-25 åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar, genomsnitt i URBAN 15-områden och riket efter kön, 1997-2010, procent

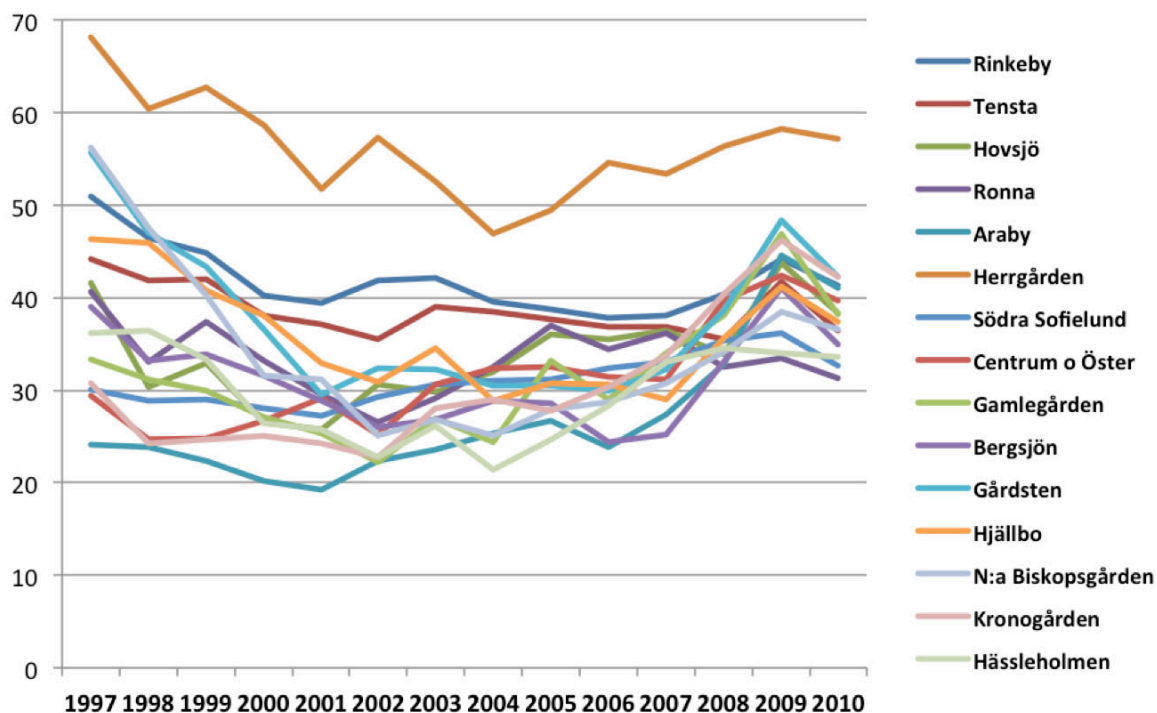
Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Diagrammet ovan visar utvecklingen mellan åren 1997 till 2010 för män och kvinnor 20-25 år i URBAN 15 och riket. Mellan åren 1997 till 2001 minskade andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar betydligt, därefter har den ökat igen för både kvinnor och män. Det är högre andel bland kvinnor än bland män i URBAN-områden som varken arbetar eller studerar under hela tidsperioden. Könsskillnaderna inom URBAN 15 har dock minskat från att vara 6,9 procentenheter år 1997 till 1,4 procentenheter 2010.

Gapen mellan män i riket och män i URBAN 15, liksom gapet mellan kvinnor i riket och kvinnor i URBAN 15 har i stort sett varit konstanta över tid.

Sammanfattningsvis är det en något högre andel kvinnor än män i åldern 20-25 år i URBAN 15 som står utanför arbete eller studier. I stort kan man också säga att år 2010 är det en femtedel totalt i riket och två femtedelar totalt i URBAN 15 som tillhör gruppen som varken arbetar eller studerar, om man ser på kvinnor och män sammantaget.

Diagram 29. Andel 20-25 åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar i URBAN 15-områdena 1997-2010, procent

Källa: Integrationsdatabas, SCB

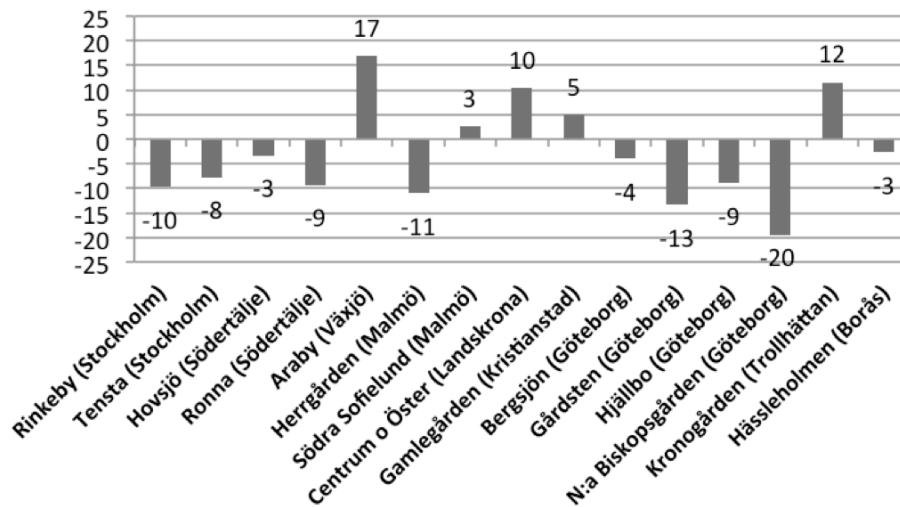
Diagram 29 visar att URBAN 15-områdena över tid mera tenderar att likna varandra, men att Herrgården avviker med mycket sämre värden, trots en positiv utveckling när stadsdelen jämför sig med sig själv över tid. I Herrgården handlar det om en minskning med cirka 10 procentenheter mellan 1997 och 2010, från knappt 70 till knappt 60 procent ungdomar som varken förvärvsarbetar eller studerar.

Samtliga övriga stadsdelar uppvisar en ökning år 2009, det vill säga fler ungdomar som står utanför arbete och studier, varefter det sker en förbättring, det vill säga gruppen minskar.

Andelen som verken arbetar eller studerar i Biskopsgården (Göteborg) har minskat med nästan 22 procentenheten mellan 1997 och 2002 därefter har det ökat igen till 36,6 procent, men det är fortfarande mycket lägre än år 1997.

Araby (Växjö) har ökat under nästan hela tidsperioden.

Diagram 30. Andel 20-25-åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar, förändring i URBAN 15-områdena mellan 1997 och 2010, procentenheter

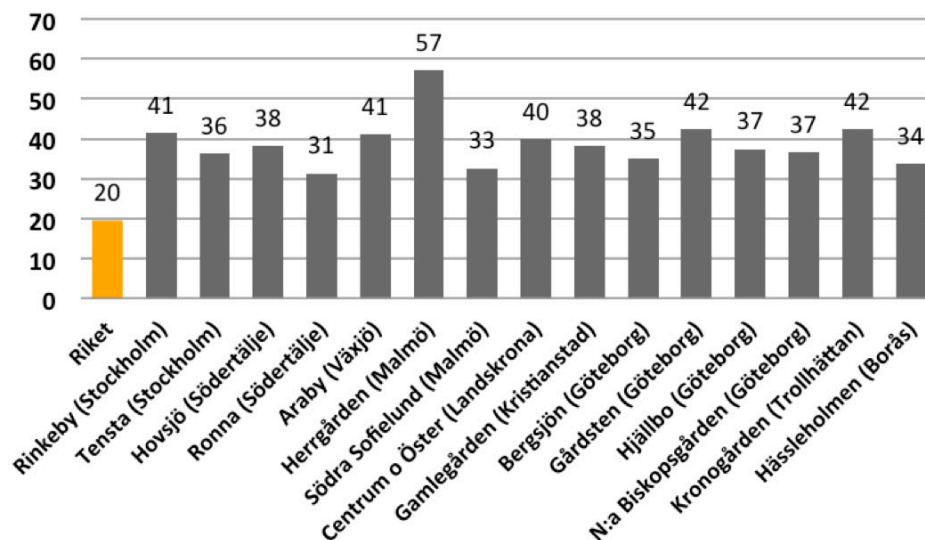
Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Det är fler stadsdelar som uppvisar en positiv än negativ utveckling när man jämför de två åren 1997 och 2010. I tio stadsdelar har gruppen unga utanför arbete eller studier minskat, och i fem har den ökat. Gruppen har år 2010 minskat mest i Norra Biskopsgården (Göteborg), med 20 procentenheter, och ökat mest i Araby (Växjö), med 17 procentenheter.

Värt att notera är att gruppen minskat med 11 procentenheter i Herrgården (Malmö), även om stadsdelen har högst aktuell andel år 2010 (se följande diagram).

De fem områden där andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar har ökat år 2010 jämfört med år 1997 är Araby (Växjö), Kronogården (Trollhättan), Centrum och Öster (Landskrona), Gamlegården (Kristianstad) och Södra Sofielund (Malmö).

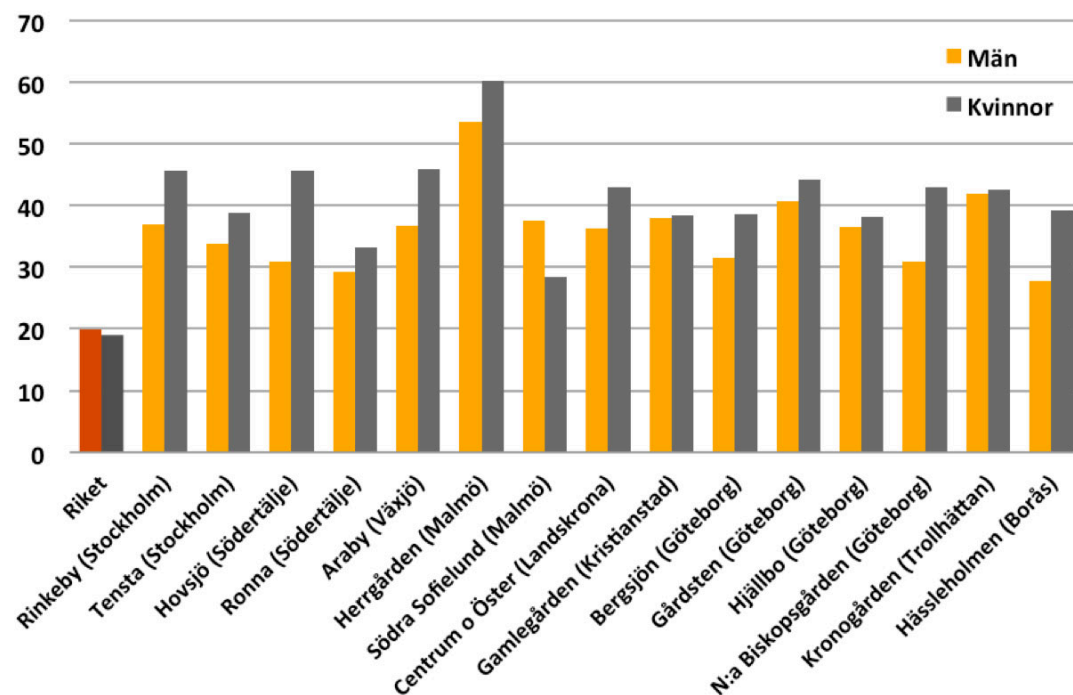
Diagram 31. Andel 20-25-åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar i URBAN 15-områdena och riket år 2010, procent

Källa: Integrationsdatabas, SCB

I hela landet är det en knapp femtedel av 20-25-åringarna som varken arbetar eller studerar, medan det i URBAN 15 genomsnittligt handlar om två femtedelar, alltså dubbelt så hög andel. Spannet ligger mellan 31 procent i Ronna (Södertälje) och 57 procent i Herrgården (Malmö).

Diagram 32. Andel 20-25-åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar i URBAN 15-områden och riket efter kön år 2010, procent

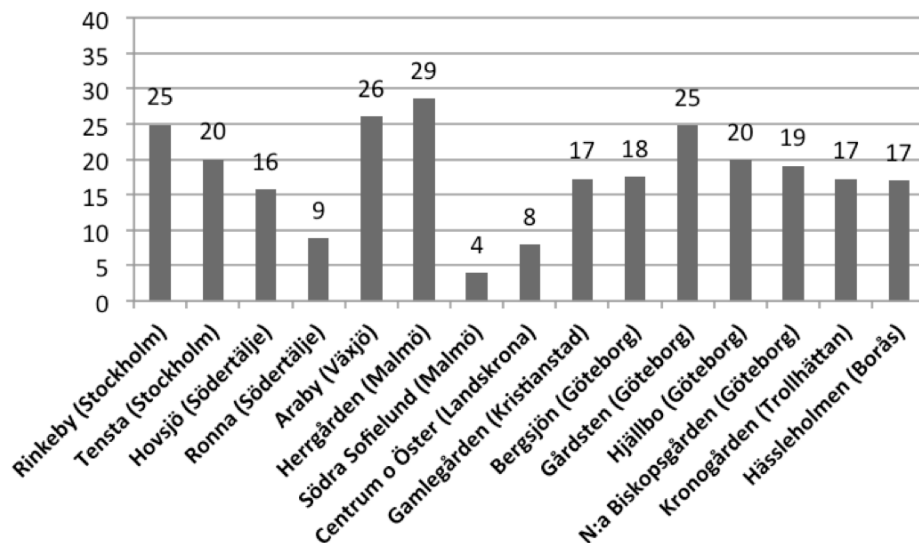
Källa: Integrationsdatabas, SCB

I landet som helhet är skillnaden mellan kvinnor och män som varken arbetar eller studerar knappt en procentenhet till kvinnornas fördel. Små könsskillnader finns även i Gamlegården (Kristianstad) Kronogården (Trollhättan).

Allmänt i URBAN 15-områdena råder en viss könsskillnad där det är fler unga kvinnor 20-25 än unga män som befinner sig utanför både studier och förvärvsarbete. Undantaget är Södra Sofielund (Malmö) där förhållandet är det omvända, fler män än kvinnor i den åldern befinner sig utanför arbete eller studier.

Troligtvis speglar statistiken över unga utanför arbete och studier samma fenomen som andel sysselsatta, där samma skillnad mellan könen förekommer, liksom undantaget från regeln Södra Sofielund (se diagram 5).

Diagram 33. Gapet i procentenheter mellan andel 20-25-åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar i URBAN 15-områdena respektive kommun 2010

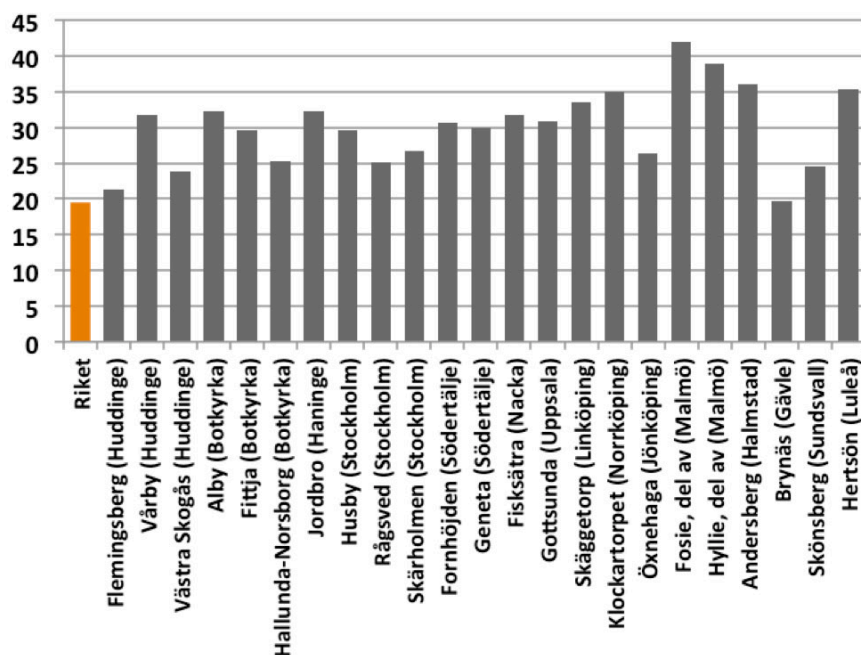

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Det finns inga värden för län i aktuell databas, varför jämförelse görs endast mellan URBAN 15 och kommungenomsnittet. Minst skillnad eller gap jämfört med kommungenomsnittet uppvisar Södra Sofielund (Malmö) med 4 procentenheter och Centrum och Öster, (Landskrona) med 8 procentenheter. Störst är gapen i Herrgården (Malmö) med 29 procentenheter, Araby (Växjö) med 26 procentenheter och Gårdsten (Göteborg) med 25 procentenheter.

7.2. Unga som varken förvärvsarbetar eller studerar i LUA-områden, jämförelser med riket och mellan kvinnor och män

Diagram 34. Andel 20-25-åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar i LUA-områdena samt riket år 2010, procent

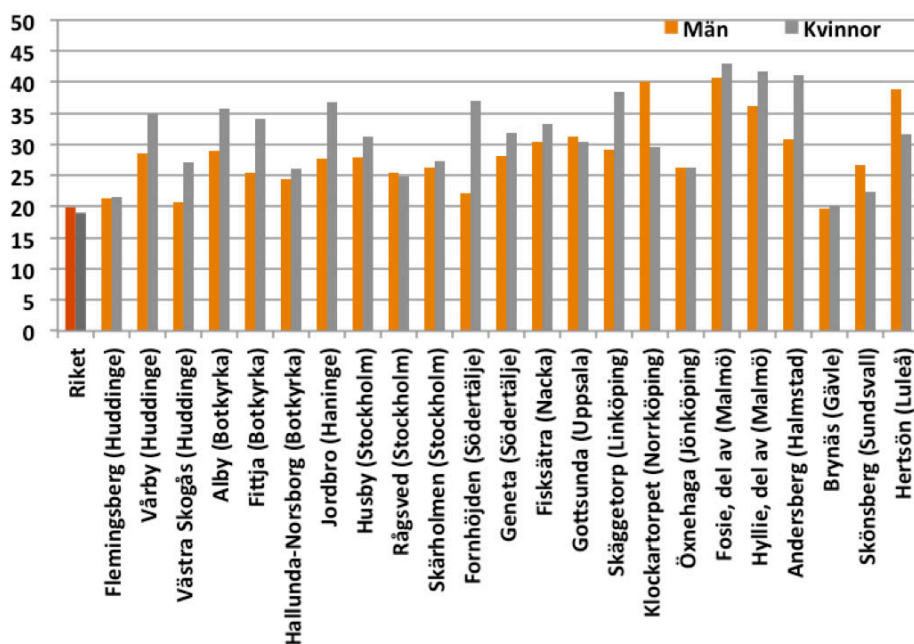

Källa: Integrationsdatabas, SCB

Spannet är relativt stort mellan LUA-områdena, från Brynäs (Gävle) som med nästan 20 procent ligger något över riksgenomsnittet, till Fosite med knappt 42 procent, och Hyllie med 39 procent (Malmö).

Jämfört med spannet för URBAN-områdena ligger spannet för LUA lite lägre, men det finns flera LUA-stadsdelar med lika svåra förhållanden som vissa URBAN-områden, det vill säga att de har lika höga andelar med unga utanför arbete eller studier.

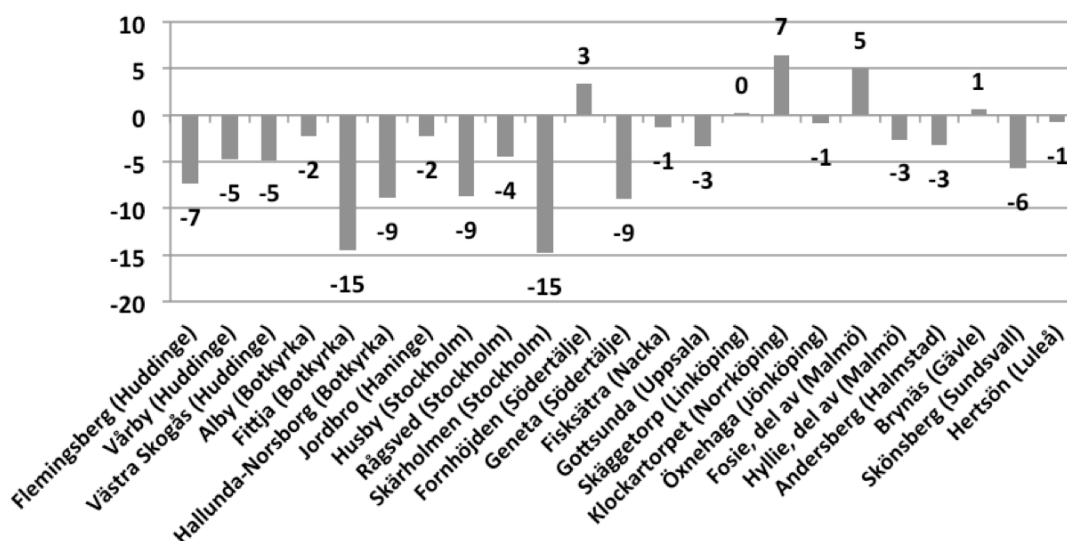
Diagram 35. Andel 20-25-åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar i LUA-områdena samt riket efter kön år 2010, procent

Källa: Integrationsdatabas, SCB

Skillnaderna mellan män och kvinnor i riket är knappt en procentenhet. Det finns några LUA-områden med liknande små skillnader, som Flemingsberg (Huddinge) och Brynäs (Gävle). Annars är skillnaderna relativt stora mellan könen, oftast till kvinnornas nackdel. Undantag utgör Klockartorpet (Norrköping) och Hertsön (Luleå) där det finns en större andel män än kvinnor som varken förvärvsarbetar eller studerar i åldersgruppen 20-25 år.

Diagram 36. Förändring i andel 20-25-åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar i LUA-områden mellan 1997 och 2010, procentenheter

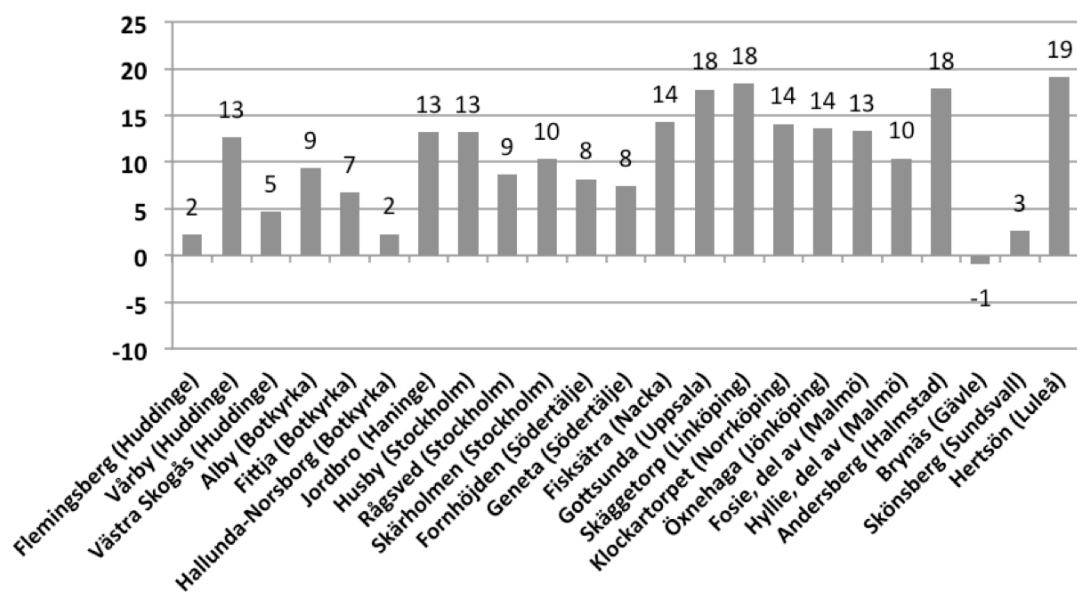

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Arton av de 23 LUA-områdena har haft en positiv utveckling när man jämför åren 1997 och 2010, det vill säga andelen unga utanför arbete eller studier har minskat. Bäst har utvecklingen varit i Skärholmen (Stockholm) och Fittja (Botkyrka).

Av de fem områden som haft en negativ utveckling, det vill säga ökat andelen unga som varken förvärvsarbetar eller studerar år 2010 jämfört med år 1997, är det Klockartorpet (Norrköping), Fosie (Malmö) och Fornhöjden (Södertälje) som sticker ut mest.

Diagram 37. Gapet i procentenheter mellan andel 20-25 åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar i LUA-områden respektive kommun 2010

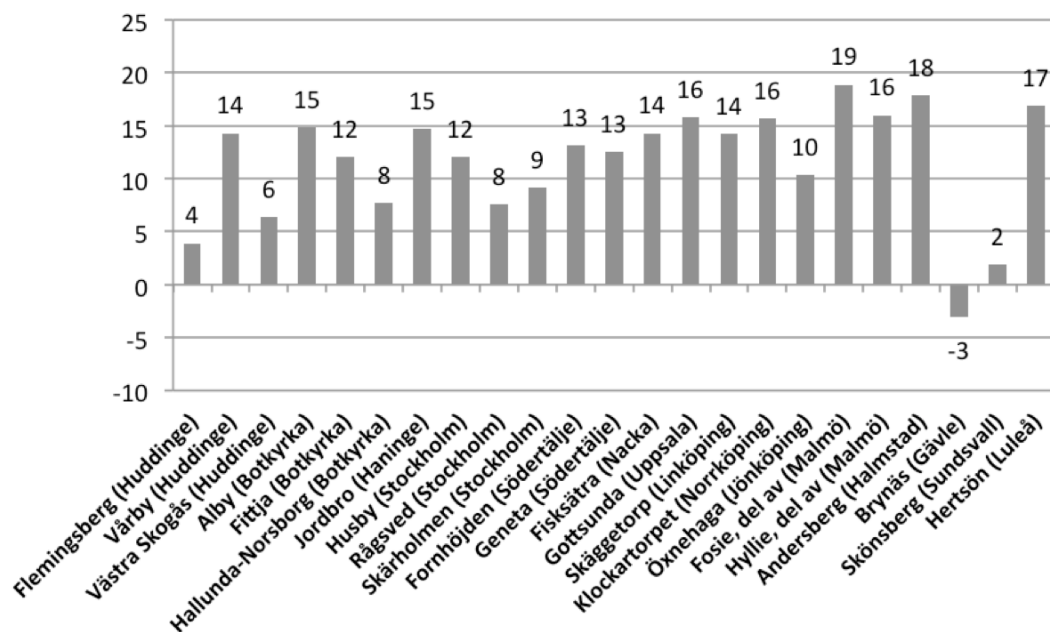

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Samtliga LUA-områden utom Brynäs (Gävle) har liksom URBAN 15 större eller mindre gap till respektive kommungenomsnitt. Minst skillnad mot kommungenomsnittet uppvisar Flemingsberg (Huddinge), Hallunda-Norsborg (Botkyrka) och Skönsberg (Sundsvall). Störst gap finns i Hertsön (Luleå), Andersberg (Halmstad), Skäggetorp (Linköping) och Gottsunda (Uppsala).

Brynäs (Gävle) har lite bättre resultat än kommungenomsnittet, det vill säga en något mindre andel ungdomar som varken arbetar eller studerar än i kommunen som helhet.

Diagram 38. Gapet i procentenheter mellan andel 20-25 åringar som varken förvärvsarbetar eller studerar i i LUA-områden respektive län

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

När man ser på gapet mellan stadsdel och län så är det störst för Fosie (Malmö), följt av Andersberg (Halmstad). Brynäs (Gävle) är bättre än länsgenomsnittet och Skönsberg (Sundsvall) ligger närmast länet.

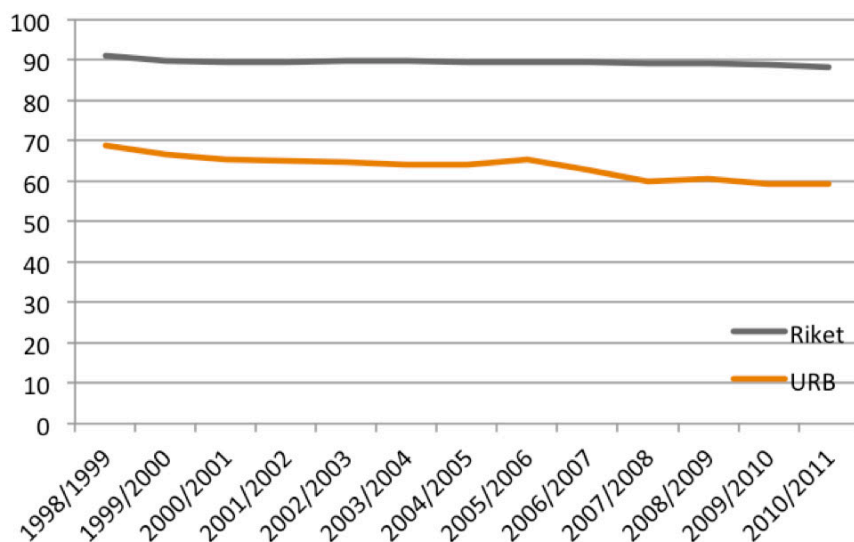
8. Elever med behörighet till gymnasieskolan

För att en elev ska vara behörig till gymnasieskolans nationella program krävdes i den hittillsvarande läroplanen minst betyget godkänd i ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik. Den nya läroplanen för gymnasieskolan, GY 2011, innehåller förändrade regler för behörighet. Dessa har dock ännu inte fått genomslag i denna statistik.

I denna rapport används två-årsgenomsnitt av andelen elever med behörighet till gymnasieskolan.

8.1 Elever med behörighet till gymnasieskolan i URBAN 15-områden, jämförelser med riket och med kommunen

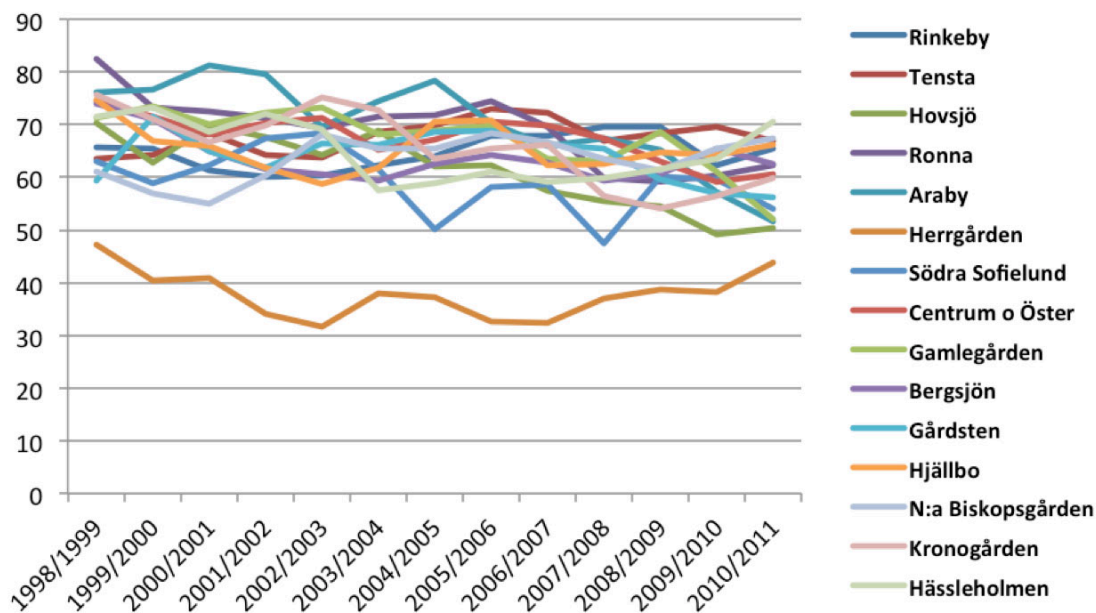
Diagram 39. Andel behöriga till gymnasieskolan i URBAN 15-områden och jämförelse med riket under åren 1998-2011, två års genomsnitt, procent

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Andelen behöriga till gymnasium i riket har sjunkit med knappt 3 procentenheter mellan 1998 och 2011. Under samma tid sjönk andelen behöriga i URBAN 15-områdena med drygt 9 procentenheter. Gapet mellan riket och URBAN 15 har alltså ökat.

Diagram 40. Andel med behörighet till gymnasieskolan i URBAN 15-områden, två års genomsnitt 1998/1999-2010/2011, procent

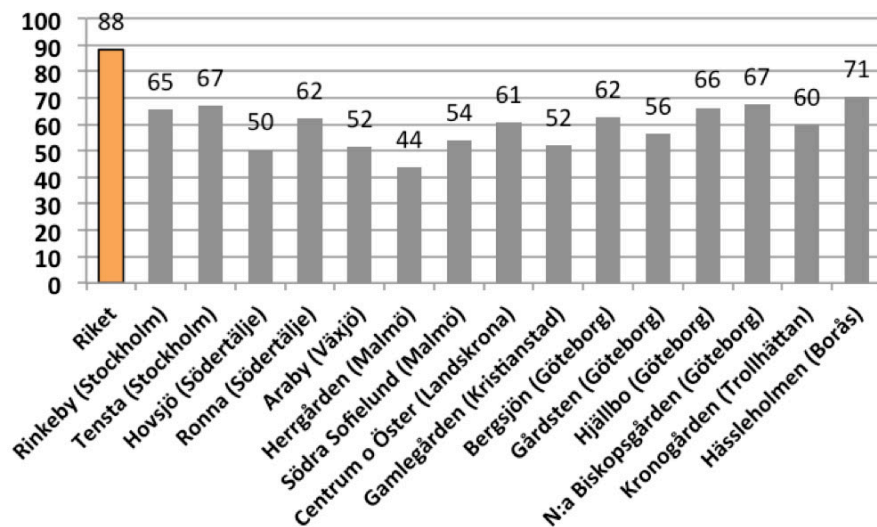
Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Diagram 40 visar utvecklingen över en 11-årsperiod i URBAN 15-stadsdelarna. Den visar, med undantag av Herrgårdens, en mera likartad och samlad bild av utvecklingen i samtliga URBAN 15-stadsdelar, i förhållande till vad som var fallet när det gällde sysselsättningsgrad och långvarigt försörjningsstöd.

I stor sett har andelen elever som går ut grundskolan med behörighet till gymnasieskolan sjunkit i URBAN 15 med 10 procentenheter. Två-årsgenomsnittet 1998/1999 hade ett spann på mellan 60 till drygt 80 procent. Två-årsgenomsnittet 2010-2011 hade ett spann på mellan 50 och 70 procent.

I Herrgårdens har andelen legat betydligt lägre, och sjunkit under denna tidsperiod med ungefär 4 procentenheter till nuvarande 43,8 procent, men utvecklingen över de senaste fyra åren har vänt och varit positiv. Större andel elever i Herrgårdens har uppnått gymnasiebehörighet.

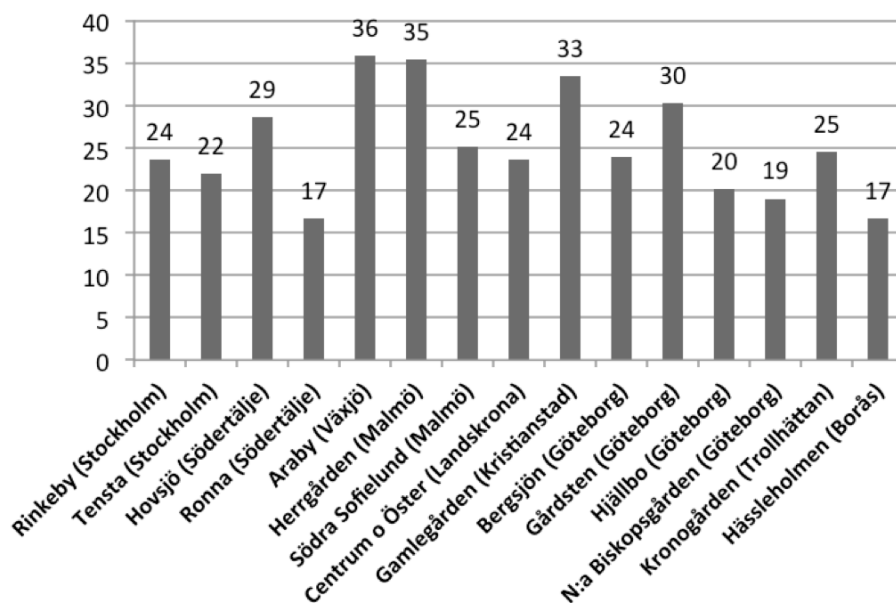
Diagram 41. Andel med behörighet till gymnasieskolan i URBAN 15-områden, genomsnitt för åren 2010 och 2011, procent

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

I jämförelse med riksgenomsnittet (88 procent) är det betydligt lägre andel av eleverna URBAN 15-områdena som när de slutar grundskolan är behöriga till gymnasieskolans nationella program. Bäst till ligger Hässleholmen (Borås) med 71 procent, följt av Norra Biskopsgården (Göteborg) och Tensta (Stockholm) med 67 procent. Lägst andel behöriga finns i Herrgården (Malmö) med 44 procent behöriga. Könsuppladdad statistik saknas.

Diagram 42. Gapet i procentenheter mellan andel med behörighet till gymnasieskolan i URBAN 15-områden och kommuner, två års genomsnitt för 2010 och 2011

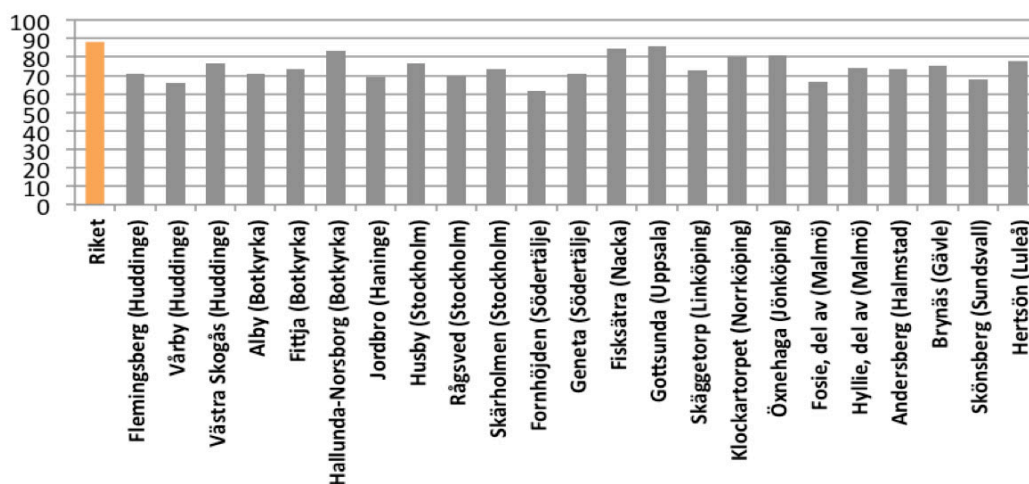

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Skillnaderna mellan URBAN 15-stadsdel och respektive kommun är minst i Hässleholmen (Borås) och Ronna (Södertälje). Störst är gapet till kommungenomsnittet i Araby (Växjö) och Herrgården (Malmö). Spannet mellan stadsdelarna respektive gap till sina kommuner är relativt stort.

8.2. Elever med behörighet till gymnasieskolan i LUA-områden, jämförelser med riket och kommunen

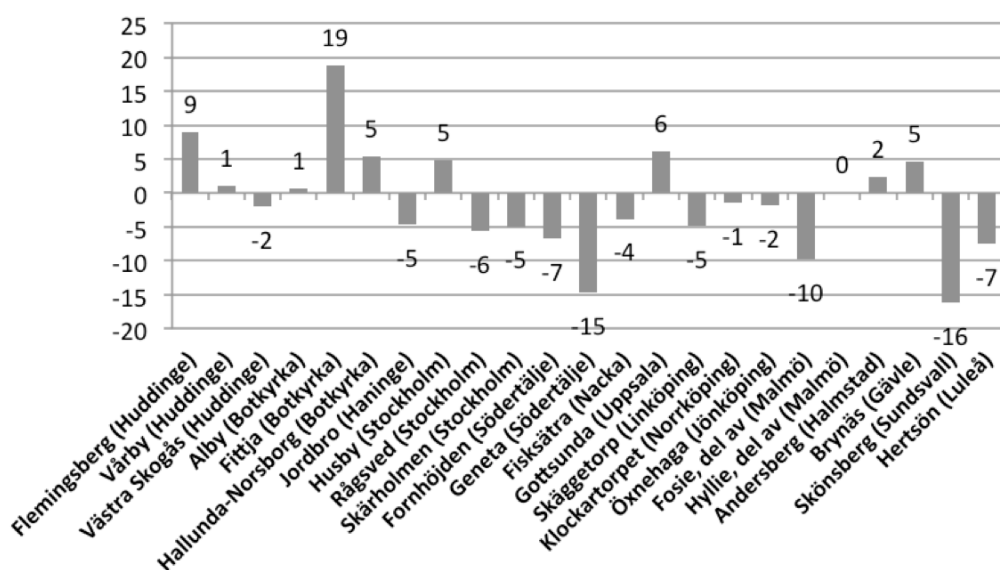
Diagram 43. Andel elever med behörighet till gymnasieskolan i LUA-områdena och riket 2010, genomsnitt för åren 2010 och 2011, procent

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

I jämförelse med riksgenomsnittet (88 procent) är det lägre andel elever som har behörighet till gymnasieskolan i LUA-områdena. Genomsnittet för LUA-områdena ligger dock högre än genomsnittet för URBAN 15-områdena. Spannet i LUA sträcker sig från Gottsunda (Uppsala) med 86 procent behöriga, till Fornhöjden (Södertälje) med 62 procent behöriga. I URBAN 15 ligger spannet mellan 70 och 44 procent.

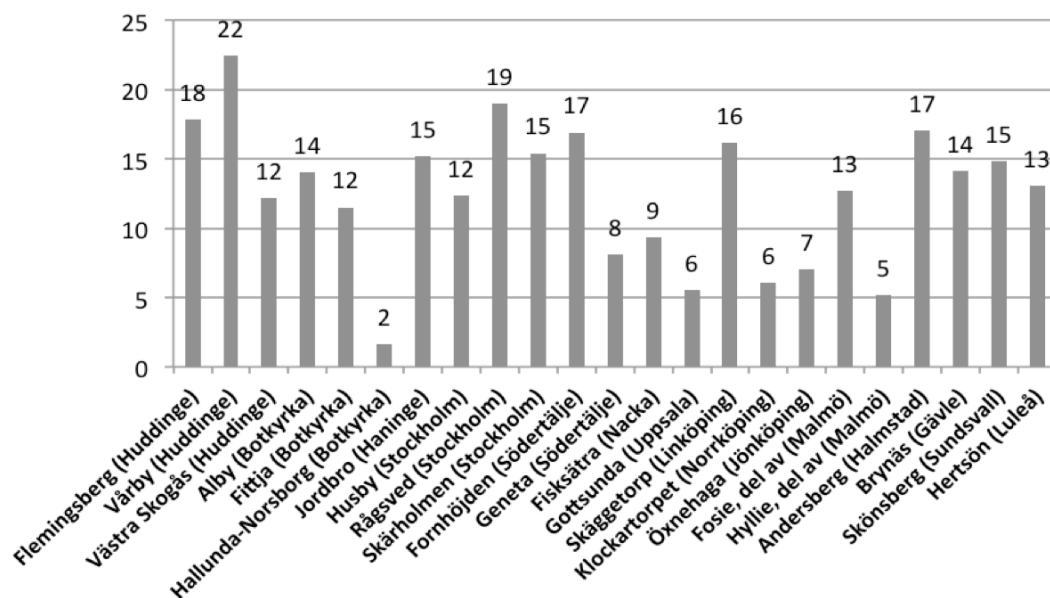
Diagram 44. Förändring i andelen behöriga till gymnasieskolan i LUA-områdena, två års genomsnitt 1998/1999 och 2010/2011, procentenheter

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Andelen behöriga har ökat mest i Fittja (Botkyrka). I mer än hälften av LUA-områdena har den minskat, och mest i Skönsberg (Sundsvall).

Diagram 45. Gapet mellan andel med behörighet till gymnasieskolan i LUA-områdena och genomsnitt i kommunen, två års genomsnitt för 2010 och 2011, procentenheter

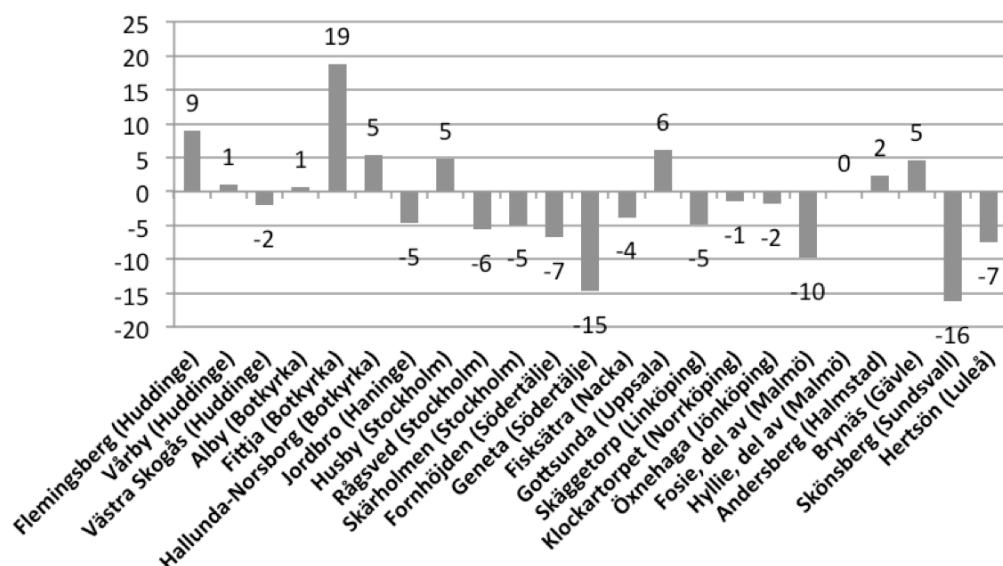

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

Gapet är störst mellan Vårby och Huddinge kommun, därefter Rågsved och Stockholms stad. Minst är skillnaden mellan Hallunda-Norsborg och Botkyrka kommun.

I jämförelse med URBAN 15-områdena ligger spannet lägre i LUA-områdena. Det varierar mellan 2 till 22 procentenheter. Men vissa stadsdelar i URBAN och i LUA har lika stora gap till sina kommungenomsnitt.

Diagram 46. Gapet mellan andel med behörighet till gymnasieskolan i LUA-områdena och genomsnitt i län, två års genomsnitt för 2010 och 2011, procentenheter

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

I jämförelse med motsvarande län har samtliga LUA-stadsdelar lägre andel behöriga till gymnasiet, liksom i förhållande till sina kommungenomsnitt (se föregående bild). Minst skillnad finns mellan Gottsunda (Uppsala) och Upplands län, och Fisksätra (Nacka) och Stockholms län. Störst skillnad finns mellan Geneta (Södertälje) och Stockholms län.

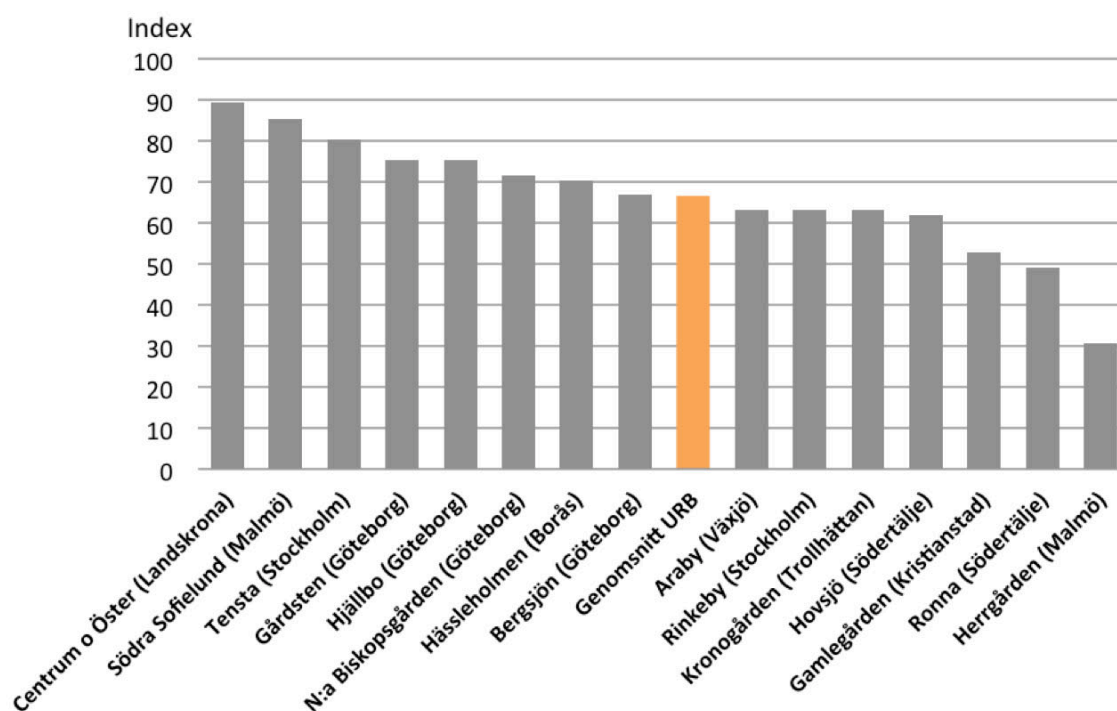
9. In- och utflyttning av förvärvsarbete och trygghet i URBAN 15-områden

Två indikatorer har valts ut som relevanta när det gäller att göra någon form av beskrivning av ett områdes stabilitet, utifrån några individbaserade indikatorer. Dels handlar det om hur stora andelar av befolkningen som har förvärvsarbete bland de som flyttar in i området respektive de som flyttar ut, dels om anmälda brott och några resultat från den nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2007-2011.

9.1 Relativa skillnader i sysselsättning mellan inflyttare och utflyttare i URBAN 15-områden

När det gäller andel med förvärvsarbete bland in- och utflyttare skapas indikatorn genom att bilda en kvot mellan andel förvärvsarbete bland inflyttare delat med andel förvärvsarbete bland utflyttare. När kvoten är lägre än 100 innebär det att det är en större andel förvärvsarbete bland dem som flyttar ut än bland dem som flyttar in. Ju lägre kvot desto mera instabilitet vad gäller befolkningens försörjningsmöjligheter.

Diagram 47. Relativ skillnad i sysselsättning mellan in och utflyttare i URBAN 15-områden 2010, kvot

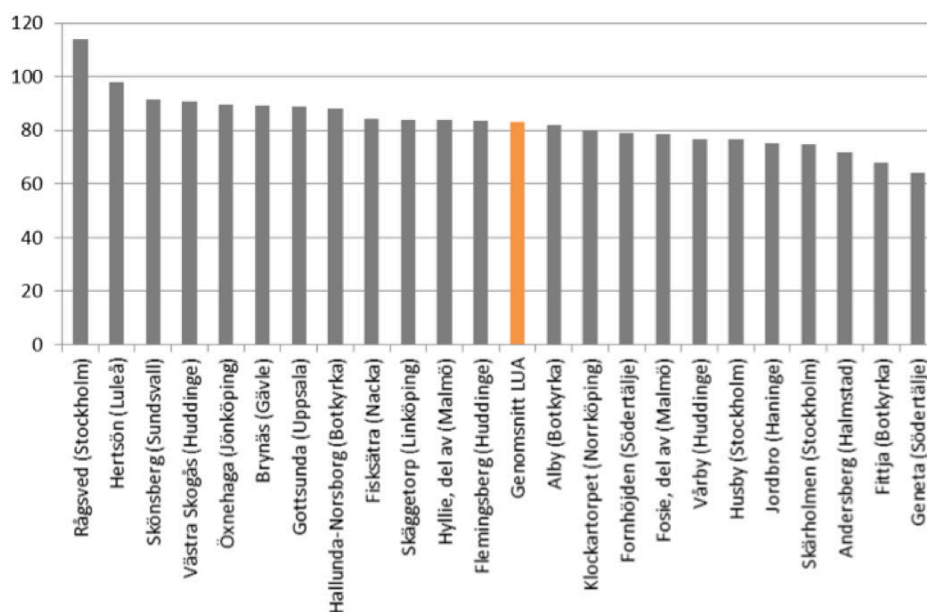

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

I samtliga URBAN 15-områden är det en större andel förvärvsarbete bland dem som flyttar ut än bland dem som flyttar in. Spannet är dock stort, från kvoten cirka 30 i Herrgården (Malmö), till kvoten cirka 90 i

Centrum-Öster (Landskrona). Genomsnittet i URBAN-15 är en kvot på 67. Kvoten 100 betyder att det är lika stor andel förvärvsarbete bland in- som bland utflyttare.

Diagram 48. Relativ skillnad i sysselsättning mellan in och utflyttare i LUA-områden 2010, kvot

Källa: Integrationsdatabas, SCB, egna beräkningar

I samtliga LUA-områden utom Rågsved (Stockholm) är det en större andel förvärvsarbete bland dem som flyttar ut än bland dem som flyttar in. Spannet är liksom för URBAN 15 stort, från kvoten 64 i Geneta (Södertälje) till kvoten 114 i Rågsved (Stockholm). Genomsnittet för LUA-områdena är 83, jämfört med genomsnittet för URBAN 15 som är 67.

9.2 Anmälda brott i URBAN 15-områden

Om man ser på antalet anmälda brott där brottsplatsen ligger i något av URBAN 15-områdena har dessa ett genomsnitt på 16 500 brott per 100 tusen invånare år 2011. Riksgenomsnittet är 12 900. De stadsdelar som hade störst antal anmälda brott var Centrum och Öster (Landskrona) med 22 600 brott, och Södra Sofielund (Malmö) med 21 700 brott per 100 tusen invånare. Dessa stadsdelar karaktäriseras av att vara centrala områden med butiker, trafikpunkter, parkeringsplatser, krogar och andra anläggningar som genererar stor genomströmning av människor. Jämför exempelvis med liknande centrala stadsdelar som Norrmalm (Stockholm) med 51 400 brott, eller Centrum (Göteborg) med 47 100 brott per tusen invånare.

En stor del av de anmälda brotten i Centrum och Öster (Landskrona) och Södra Sofielund och Herrgården (Malmö) är narkotikabrott. I denna typ av brott påverkas antalet anmälningar av polisens spanings- och gripandeverksamhet.

De stadsdelar som hade lägst antal brott i relation till folkmängden var Ronna (Södertälje) med 8 960, och Gårdsten (Göteborg) med 10 500 brott, alltså under genomsnittet för riket.

9.3 Utsatthet för brott och känsla av otrygghet i URBAN 15-områden

Svaren i den Nationella Trygghetsundersökningen (NTU) under perioden 2007 till 2011 indikerar att utsatthet för brott är vanligare bland personer som bor i URBAN 15-områden än bland befolkningen i stort. I URBAN 15-områdena utsätts 15 till 17,5 procent av befolkningen för brott mot enskild person respektive egendomsbrott mot hushåll. Motsvarande andel för hela landet är 10 till 11,4 procent. Utsatthetsnivån är också högre jämfört med kommungenomsnittet och länsgenomsnittet.

När det gäller invånarnas känsla av otrygghet och oro för brott så är det också avsevärt vanligare att personer som bor i URBAN 15-områden uppger att de känner så i högre grad än invånarna i berörda län och kommuner, liksom i riket som helhet. Det är också vanligare att otryggheten är så stor att man upplever att det påverkar livskvaliteten.

Trenden när det gäller hela utvecklingen av otrygghet och oro för brott i hela landet, i de berörda kommunerna och i de berörda länen har i de flesta fall varit svagt nedåtgående. Resultaten för URBAN 15-områdena är i de flesta fall oförändrad eller indikerar en svagt uppåtgående trend.

Diagram 49. Andel boende i URBAN 15-områden vars otrygghet har stor påverkan på livskvaliteten, ett exempel från NTU 2007-2011, procent

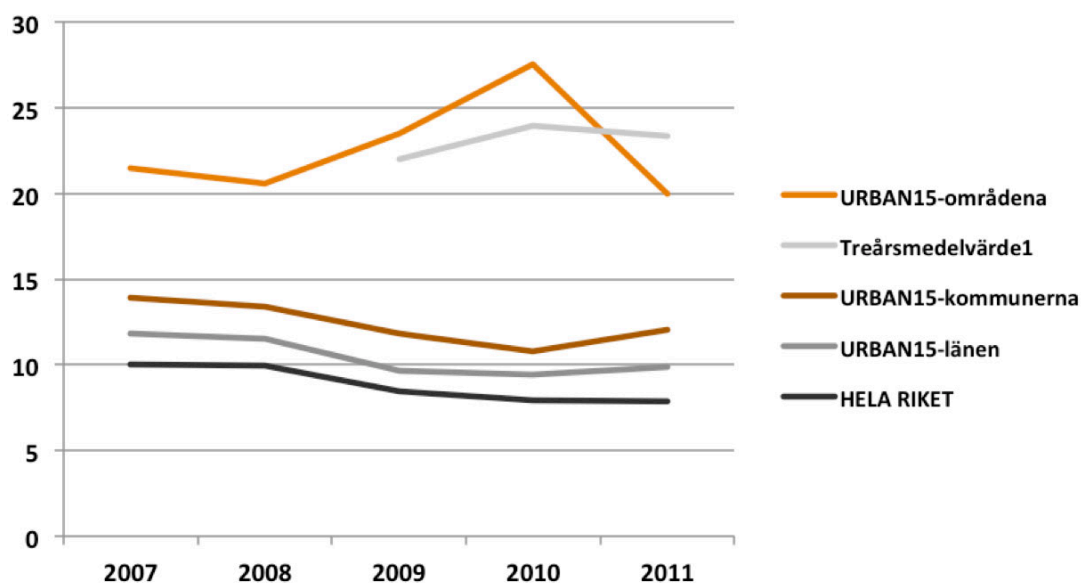

Diagram 47 visar svaren på en av frågorna i den Nationella Trygghetsundersökningar (NTU 2007-2011), nämligen de som angett att deras känsla av otrygghet påverkar livskvaliteten. Skillnaderna är betydande mellan URBAN 15-områdena och kommunerna, länen och riket.

Källa till avsnitten 9.2 – 9.3:

Brottsförebyggande rådet (Brå): Brottsstatistik och resultat från NTU i URBAN 15-områden, redovisning 2012-03-30, egen bearbetning av tabell.

**Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för integration och urban utveckling**

**Ladda ner rapporten på
www.regeringen.se/publikationer**

a.registrator@regeringskansliet.se
Telefon: 08-405 10 00

REGERINGSKANSLIET

Arbetsmarknadsdepartementet

10333 Stockholm